

TRŽIŠKI RAZGLEDI

Leto III (1996) št. 12 (30)

DECEMBER 1996

Cena 40.- SIT

U V O D N I K

SREČNO V NOVEM LETU 1997

*Toplo ognjiše in smeh v očeh
iskreno želimo Vam v prazničnih dneh.
Da zdravja in srečnih trenutkov nešteto,
v obilju nasulo bi Novo Vam leto!*

Takšne in podobne želje si izrekamo vsakokrat ob Božiču in Novem letu in le upamo in si iskreno želimo drug drugemu, da se te želje tudi uresničijo.

DOBRO SLUŽBO. Za večino nas Slovenk in Slovencev je redna zaposlitev osnovni pogoj za dobro življenje, ki ne pomeni le, da si lahko plačamo osnovne življenjske stroške, ampak si s tem zagotovimo tudi duševno zdravje. Biti brezposelen je namreč zelo težka obremenitev za vsakogar, zato si želimo, da bi vsak prebivalec Tržiča imel spodobno zaposlitev.

SREČO IN ZDRAVJA V DRUŽINI. Kako lepo je v teh dneh, ko se družina zbere skupaj na skupnih prazničnih obedih, ob blagoslavljanju hiš, petju in molitvi. Seveda nam letos ne manjka tudi snega, tako da so božične in novoletne počitnice zlasti za otroke vesele in prijetne. Da bi znali ceniti družinsko srečo in da bi možje in žene, starši in otroci, sorodniki in sosedje živeli skupaj v razumevanju in slogi.

VELIKO PRIJETNIH TRENTKOV. Čez leto se nabere v vsakem izmed nas veliko skrbi, nerazumevanja in težav. Ob decembarskih praznikih, ki se začnejo s svetlimi očki naših otrok ob prvih Miklavževih darilih in se nadaljujejo skozi ves mesec, se zavemo, da vse težave prej ali slej minejo in da se spleča živeti za trenutke (četudi so to že spomini), ki so lepi in nam ljubi.

JANA PRIMOŽIČ

SREČNO novo leto 1997!

Ob zaključku poslanskega mandata se zahvaljujem občankam in občanom Tržiča za izkazano podporo in zaupanje ob opravljanju te odgovorne naloge.

Še zlasti me veseli, da sem poleg mojega osnovnega dela pri vzpostavljanju nove lokalne samouprave kot poslanka iz Tržiča uspela v državnem proračunu priboriti sredstva za obnovo regionalne ceste skozi Križe in Pristavo, cest v okviru programa demografsko ogroženih krajev (od Loma do Slaparske vasi, v Pristavi, od Čadovelj do Jelendola,..) ter sredstva za nadaljevanje del v Dovžanovi soteski.

Veseli me tudi, da nam je v Tržič uspelo povabiti številne politike, športnike in gospodarstvenike, zlasti na Mednarodno tekmo na rolgah.

Hkrati se opravičujem tistim, ki so se obrnili name z vprašanjem ali pobudo, pa te zadeve zaradi počasnosti vladnih organov ali nerazrešene zakonodaje še niso razrešene. Potrudila se bom, da dobim prave odgovore čimprej.

Najtežji problemi, zlasti reševanja tržiškega gospodarstva in iskanje zaposlitve za številne brezposelne, ostajajo še odprti. Tudi v bodoče sem pri reševanju teh vprašanj pripravljena sodelovati, še zlasti če me bodo odgovorni k temu povabili.

VAŠA POSLANKA
JANA PRIMOŽIČ

IZ VSEBINE:

UVODNIK - SREČNO V NOVEM LETU 1997
DAN SAMOSTOJNOSTI
TURIZEM
REBALANS PRORAČUNA ZA LETO 1996

**PREDLOG REBALANSA
PRORAČUNA OBČINE
TRŽIČ ZA LETO 1996**

Za zadnjo, 7. izredno sejo Občinskega sveta Občine Tržič v letu 1996 (bila je 23. decembra) je Občinska uprava pripravila rebalans (popravek, uskladitev proračunskih postavk) za letošnje leto. Če povzamemo dogajanje z občinskim proračunom v letošnjem letu, bi bilo to v kratkem tako:

- 27. marca 1996 je Občinski svet občine Tržič sprejel Občinski proračun za leto 1996 (sklep št. 227-4i-2-1996)
- 24. aprila 1996 je bil Proračun za leto 1996 znova potrjen (sklep št. 223-13-4-1996)
- 14. junija 1996 je bil Proračun objavljen v Uradnem listu RS št. 31/96, tako, da je začel veljati 15.6.1996
- 26. junija 1996 je župan vložil pobudo za oceno ustavnosti pri Ustavnem sodišču RS
- 11. julija 1996 je z odločbo št. U-I-238/96-3 Ustavno sodišče RS naložilo županu, da mora do dokončne ugotovitve upoštevati določila sprejetega proračuna za leto 1996
- 21. novembra 1996 je Ustavno sodišče RS odločilo:

»1. Odlok o proračunu Občine Tržič za leto 1996 (Uradni list RS, št/ 31/96) ni v skladu z ustavo in zakonom, kolikor ne zajema vseh izdatkov občine, ki jih bo le-ta morala plačati za financiranje javne porabe iz naslova že prevzetih in v proračunskem letu 1996 zapadlih obveznosti.

2. Občinski svet mora ugotovljeno neskladnost odpraviti do 31. decembra 1996.«

Na zadnji seji je Občinski svet ugotovil, da ugotovljenih neskladnosti v Proračunu za leto 1996 ni, in da so proračunske postavke zajele vse izdatke omenjene izdatke Občine Tržič za financiranje javne porabe iz naslova že prevzetih in v proračunskem letu zapadlih obveznosti. Svet je sprejel še naslednje sklepe: Nadzorni odbor naj pregleda vse postavke v vrednosti nad 10 mio SIT, katere so bile prekoračene za več kot 15% / tiste postavke, ki v rebalansu niso bile realizirane naj se vključijo v osnutek proračuna za leto 1996 / Nadzorni odbor naj pregleda dokumentacijo glede Kurnikove hiše, saj so se pojavili indici za nepravilno prikazovanje postavk glede te investicije, itd.

Na zadnji seji je bilo omenjeno, da je župan Pavel Rupar prekoračil (pre)mного postavk (»Odredbodajalec za sredstva proračuna je župan, oziroma od župana pooblaščen oseba.« - 14. člen Odloka o Proračunu za leto 1996). Za predstavo pa naj prikažemo nekaj postavk iz rebalansa proračuna, ki ga je podpisal in v obravnavo poslal župan Pavel Rupar, ter kažejo na njegov pristop do izpolnjevanja občinskih odlokov (vse postavke so v SIT):

postavka	proračun 1996	real. jan./nov. 1996	indeks
PRIHODKI	928.539.065	717.279.277	77
ODHODKI	928.539.065	716.939.764	77
Sredstva za plače in druge os. prej.	50.327.494	54.212.195	108
Mednarodno sodelovanje	3.000.000	6.389.067	213
Investicije v obč. stavbo	3.916.509	5.465.001	140
Drugi odh. v zvezi z nepremičninami	1.337.000	4.460.645	334
Poletne kulturne prireditve	1.200.000	3.436.246	286
Sred. za nakup ali gradnjo stanovanj	2.964.139	16.164.850	545
Javna razsvetljava	7.000.000	11.319.927	162
Zemljišča in stroški za obvoznico	12.285.000	21.650.394	176

V urejenih občinah se stroški povečujejo kvečjemu za rast inflacije (indeksi bi moral biti ca. 110), v tržiški občini pa so indeksi nenormalno visoki - kaj vse se skriva za temi povečanju bodo povedale pristojne službe,

kot so nadzorni odbor, računsko sodišče in druge inšpekcije. Vidi se npr. da si na občini povečujejo sredstva za svoje plače. Zakaj - to (ne) vedo samo oni. Mednarodno sodelovanje Tržič tudi veliko stane, poleg tega pa je kritično, da teh odhodkov še v predlogih porabe ne znajo načrtovati.

Za vse bi bilo bolje, če bi bila poraba v normalnih okvirih, ne pa da se davkoplačevalska sredstva trošijo tako neplanirano.

Navedemo pa naj še dokumente, ki osvetljujejo županovanje v tržiški občini:

1995
Občina Tržič ima novega župana

Republika Slovenija
Občina Tržič
Župan
Tržič, 01.02.1995
OBČINSKEMU SVETU OBČINE TRŽIČ
ZADEVA: Predlog za sprejem sklepa za profesionalno opravljanje funkcije župana

Občina Tržič je po reformi lokalne samouprave postala teritorialno največja občina na Gorenjskem, ki pa se po drugi strani ubada z velikimi gospodarskimi in socialnimi problemi. Odprtost vrat moje pisarne je vse te in še druge probleme pokazala v zaskrbljujočem obsegu (obiskalo me je že okrog 300 občanov).

Reševanje teh problemov si ni moč zamisliti brez profesionalnega opravljanja funkcije župana. K svojemu predlogu prilagam tudi predlog in obrazložitev tajnika občinske uprave.

Predlagam občinskemu svetu, da sprejme sklep, ki bi opredeljeval profesionalno delo župana v Občini Tržič.

Župan
Pavel Rupar

Tajnik Občine Tržič g. Tomaž Mikolič pa je v svojem dopisu z 01.01.1995 napisal naslednje:

Glede na obseg poslovanja in zadane naloge in v želji, da bi zadane naloge uresničili v korist občanov in občine, predlagam, da gospod župan svojo funkcijo opravlja profesionalno.

Očitno pa je g. Tomaž Mikolič dopis nekvalificirano podpisal, saj je bil za tajnika občinske uprave imenovan šele na 2. seji OS 5. januarja (!) 1995 (sklep št. 11-2-3-1995). Naključje?

1996
Občina Tržič ima župana, ki je postal tudi poslanec

G. župan Pavle Rupar je Občinski svet obvestil z dopisom z 3.12.1996, da bo od 28.11.1996 opravljal funkcijo župana nepoklicno.

V obrazložitvi pa je podpisal še naslednje:

... Glede na to, da je bil župan g. Rupar izvoljen tudi za poslanca v Državni zbor Republike Slovenije, se je odločil, da delo župana Občine Tržič v prihodnjih dveh letih, ki sta ostali do konca njegovega mandata, opravlja nepoklicno.

Kljub dodatnim nalogam bo župan g. Pavle Rupar tudi v prihodnje vodil seje svojega kolegija in podpisoval pomembnejše dokumente.

Ker župan zapušča mesto poklicnega funkcionarja v Občini Tržič in ker mu je v letošnjem letu ostalo še 28 dni letnega dopusta, prav tako pa ne bo mogel izkoristiti 531 ur, ki jih je opravil izven rednega delovnega časa, naslovlja na Občinski svet prošnjo, da se mu ta dopust izplača. ...

BOŽIČ V ŽUPNIJAH
TRŽIŠKE OBČINE LETA 1996

Cerkveni dogodki, posebno ob velikih praznikih, počasi dobivajo nekdanjo podobo. Ni pričakovati vsega v takšni meri kot nekdanj, pa vendar. Vedeti moramo, da je med nami veliko doseljenih ljudi, ki jim običaji po jezikovni in verski strani niso domači. So pa tudi takšni, ki se v 50 let trajajoči protiverski miselnosti še niso znašli in so postali odtujeni. Za druge ljudi, predvsem domačine, pa je Božič večinoma še praznik in dan, ko se pride v cerkev, za zares verne pa še praznik, ko se poglobiš in potem tudi notranje sprostiš.

Za letos se je naše uredništvo odločilo, da pogledamo kako smo letos praznovali Božič v naših župnijah.

Še o letošnjem vremenu na božične praznične dni. Pred prazniki smo imeli megleno vreme s toplotno inverzijo in z občasnim rosenjem. Rosenje je povzročalo žled na drevju, kar je povzročalo pri ljudeh zaskrbljenost zaradi možne škode na drevju. K sreči ni bilo večjih posledic. Na sveti večer je začelo snežiti in do jutra je zapadlo 10 do 15 cm snega. Božič smo imeli tako tak kot si ga predstavljamo v pesmi *White Christmas* (beli Božič) - s snegom.

V Trziču je bil v župnijski cerkvi takšen spored: *Polnočnica* s slovesno peto sv. mašo. Sodelovala sta združena pevska zbor. Predhodna ali *otročka sv. maša* je bila ob 17.30 uri. Pri njej je nastopil otroški zbor. Na božični dan je ob 9.00 uri sodeloval pri sv. maši *mešani pevski zbor Marijinega Oznanjenja*, imenovan tudi starejši zbor, ob 10.30 uri pa je bila prav tako slovesna sv. maša s sodelovanjem CPZ *Ignacij Hladnik* in godalnega tria iz Ljubljane - prvič v Sloveniji so izvedli latinsko mašo *Missa Beati omnes*, op. 1,4 nemškega baročnega skladatelja Johanna Valentina Rathgeberja (1682-1750). Pri vseh sv. maših je bilo toliko ljudi, da se lahko reče, da so bile polne. Na sv. *Štefana dan* pa je bila sv. maša ob 9. uri in zvečer ob 5.30.

Tudi v drugih farah je bil Božič praznovan slovesno. Tako v Kovorju, Križah, Lomu in tudi Lešah.

Letošnji Božič v Trziču sta zaznamovala še drugi kulturni dogodki. 22. decembra je imel *Božični koncert Cerkveni pevski zbor Ignacij Hladnik*. S solističnimi točkami so nastopili: ruska sopranistka *Elena Jaskunova*, nizki bas *Vladimir Miller* ter član domačega zbora baritonist *Tomaž Koder*. Pri koncertu je sodeloval tudi 20 članski orkester iz Ljubljane. Dr. Silvester Novak je bil spremljevalec na klavirju, Vito Primožič pa dirigent. Na koncertu so prvič izvedli posebej za ta koncert napisani skladbi v orkestraciji prof. Sama Vremšaka, *Božji nam je rojen Sin* in *Glej zvezdice božje*. Ob teh skladbah so bile izvedene še tuje in slovenske božične skladbe.

26. decembra 1996 je bil v Vili Bistrici nad Trzičem že drugi *Vilinski koncert* pod naslovom *Cor ad cor loquitur / Srce govori srcu*. Umetniškim vodja tega cikla, dr. Silvester Novak je v goste povabil sopranistko iz St. Petersburga, 35-letno *Eleno Jaskunovo* (pevka je že gostovala v Nemčiji, Franciji, Španiji, na Nizozemskem, na Finskem, Švedskem, v Švici, Grčiji in Italiji). Izredno redek glas, nizki basist, 32-letni *Vladimir Miller* pa prav tako prihaja iz Rusije oziroma iz St. Petersburga.

Veliko gostuje po drugih državah, saj se pevci s tako nizkim glasom izredno težko dobijo. Snemal je za številne televizijske postaje in radio. Koncertni program s tega koncerta tukaj ponatiskujemo:

vila bistrica

BOŽIČNI PROGRAM

Elena Jaskunova, sopran
Vladimir Miller, bas
Barbara Pibernik, pozitiv

Matveev
Ukrajinska kolednica
Smirnov
Ukrajinska kolednica
Ukrajinska narodna
Poljska kolednica
A. Mozart
S. Bach

Francoska božična

D. Hristov
Nemška božična
G. Caccini
C. Franck
P. Česnokov
F. Schubert
G. F. Händel

J. Ševcov
F. Gruber

L. Belar
Slovenska božična

Veličanie Rodžestvu Hristovu
Nova radist' stala
Hvalite imja Gospodnje
Pavočka hodja
Oj v Ivovi, Ivovi
Zašnji Dziecino
Ave verum
Ich wünschte mir den Tod
(Arija soprana iz kantate »Selig ist der Mann«)
Aujourd'hui le Roi des cieux

Hvalite imja Gospodnje
Süsser die Glocken nie klingen
Ave Maria
Panis angelicus
Blažen muž
Ave Maria
Erwach, Frohlocke, o Tochter von Zion (Arija soprana iz oratorija Mesija)
O tebe raduetsja
Sveta noč

Glej, zvezdice božje
Poslušajte, vsi ljudje

28. decembra 1996 pa je bil v farni cerkvi Marijinega oznanjenja božično-novoletni koncert *Mešanega pevskega zbora PEKO* imenovan *Koncert ob jaslicah*. Koncert in sodelovanje pri maši je pripravil sedanji znani dirigent *Tomaž Tozon*, za orglami je bil organist *Tone Potočnik*, kot sopranistka pa se je predstavila domačinka *Barbara Tišler*. Med mašo so izvedli latinsko mašo *Messa Regina Pacis* skladatelja *Gina Visona*, za koncertni del sporeda pa so izvedli pregled skozi cerkveno leto: *advent* (J. G. Rheinberger: *Ex Sion*, M. Tomc: *Vso zemljo tema krije*), *božič* (M. Rener: *Božična noč*, A. Adam: *O, sveta noč*), *post* (Z. Kodaly: *Stabat Mater*, L. Mav: *Zemlja in nebo žaluje*), *Velika noč* (J. Gruber: *Terra tremuit*, A. Faist: *Velikonočni zvonovi*), *marijanske pesmi* (Bach-Gounod-Groll: *Ave Maria*, J. Gruber: *Ave Maria*) ter za konec *Gruberjevo Sveta noč*. Koncert je bil kvalitetno izpeljan, ostro oko pa bi želelo predvsem domačemu zboru čimprejšnje številčne/kvalitetne okrepitve, saj je sodelovalo kar preveč povabljenih pevcev iz drugih zborov (lahko - samo potem naj se zbor drugače imenuje). Problematičen je lahko tudi precedenčni spored, saj v strogo božične dni pač ne sodi postno-velikonočni program. Toliko naj navržemo za vzpodbudo prihodnjim koncertom tega sestava.

SO OBNOVLJENA ZNAMENJA
TUDI ZNAMENJA SPRAVE IN
MIRU?

*V zadnjih letih je bilo obnovljenih
veliko znamenj*

V trziški občini je bilo v zadnjih letih obnovljenih več znamenj, ki imajo verski, pa tudi splošno kulturni in zgodovinski pomen. Mnoga od teh obnovljenih znamenj so bila v povojnem obdobju celo nasilno podrta in niso padla zgolj po zobu časa. Ljudje, ki so bili že nekoč navezani nanje, so ob nasilnem odstranjevanju čutili nelagodje. To so občutili tudi tisti, ki so po drugi svetovni vojni znamenja uničevali. Med ljudmi so se ohranile celo zgodbe, da so bili nekateri od tistih, ki so znamenja nasilno uničevali, na nek nepojasnen način kaznovani s tem, da so doživeli razne nezgode. Tako je znana zgodba o graničarskem vodniku iz Medvodja, ki je streljal na znamenje s Kristusom na Kobiljem klancu, dalje zgodba o treh fantih in drugih, ki zaradi tega niso imeli sreče.

Uničevanje znamenj je bilo v sozvočju z namero tedanje oblasti, da spremeni slovenski narodni značaj. To spreminjanje je bilo v tesni zvezi z namernim ustvarjanjem nezaželenosti ali celo sovraštva do vsega kar temelji na tem nekdanjem slovenskem narodnem in predvsem verskem značaju. Tako so dobro ohranjene nekatere politične parole iz medvojnega časa, s katerimi se sčuva sovražstvo ne toliko do okupatorja kot do domačih nasprotnikov, npr. GORJE PREMAGANIM. To gorje je bilo namenjeno vsem, ki so se oklepali v slovenskem narodu uveljavljeni tradicionalni narodni identiteti. Revolucionarji so pač hoteli dati slovenskemu narodu svojo - revolucionarno marksistično.

Umetno ustvarjeno politično sovražstvo med drugo svetovno vojno slabi. Tisto, kar naj bi bilo premagano, v podzavesti slovenskega naroda ni bilo premagano. Celó več, celo tisti, ki so nasedli nekdanjim parolam z zahtevo po spreminjanju slovenskega narodnega značaja, niso več takšnih misli. Zato se vpliv pomiritve med ljudmi čuti tudi ob akcijah obnove nekdanjih znamenj. Kjer so se tega lotili z lepo namero sodelovanja vseh ljudi, se to čuti. Tam je zbledelo nekdanje sovražstvo, medsebojni prepiri in lahko rečemo, da v tistih sredinah dobrotna Božja prisotnost nekako obvladuje ljudi.

FP

PRAZNOVANJE DNEVA
SAMOSTOJNOSTI

26. decembra smo praznovali 6. obletnico rojstva Republike Slovenije. Z veliko večino izglasovan referendum za državno samostojnost Slovenije leta 1990 je pomenil izpolnitev stoletnih želja po samostojnosti.

Skoraj 150 let je tudi že od tega, ko so Slovenci sprejeli program Zedinjene Slovenije. Od tedaj naprej pa so se godila posrečena in neposrečena prizadevanja ter boj za obstanek naše slovenske identitete. Vsrkati in celo uničiti so nas hoteli večji narodi. Med njimi

celo takozvani bratski. Ob zaključku prve svetovne vojne je tedanji narodni predstavnik dr. Korošec odrekel možnost nadaljevanja narodne nesamostojnosti v okviru velikonemške podrejenosti. Prišli pa smo v državo, ki je kmalu ukinila sožitje naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ponesrečeno so Slovence v drugi svetovni vojni sprli zaradi nekkih revolucionarnih ciljev, čeprav so sprte strani Slovence želele isti cilj - narodno osvoboditev. Zaradi revolucionarnih ciljev, ki so bili v začetku skrbno prikriti pod plaščem legitimnih splošnonarodnih, smo Slovenci doživeli krvavo revolucijo, ki je zahtevala veliko življenj in druge škode. Namesto uresničitve proklamiranih obljub smo doživeli Slovenci v Titovi Jugoslaviji celo zmanjšanje narodnih pravic in nebrzdano delovanje sil, ki so hotele rešiti slovensko vprašanje tako, da slovenski narod sploh odpravijo.

Šele po novih 50. letih, ko je začel razpadati vzhodnokomunistični imperij so nastale možnosti za strnitev narodnih sil in za dokončno ustvaritev volje slovenskega naroda. Od tedaj zremo Slovenci v čas rešitve prehodnih eksistenčnih zadev, ki temeljijo na človekovih pravicah, socialni pravičnosti, delu, podjetništvu, odgovornosti, na dobrih slovenskih in evropskih tradicijah. Medtem smo žal, zaradi še vedno močnih starih sil, ki želijo obdržati zase čimveč privilegiranih pravic, izgubljali čas pri procesu lastninjenja, doživljali tragedije propada tovarn, izgube delovnih mest in zastoj pri ustvarjanju podobe pravne države. Zato moramo nuditi vso podporo ciljem, ki zadevajo boljše delovanje naše države - Slovenije.

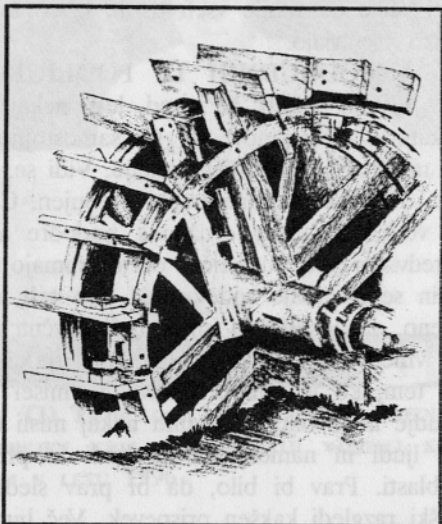
Osrednja slovenska proslava ob dnevu samostojnosti je bila v veliki Galusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani na Štefanovo zvečer, kjer je bil slavnostni govornik predsednik Državnega zbora RS dr. Janez Podobnik. V svojem govoru je dejal: *"Danes imamo svojo državo, ki je parlamentarna demokracija in v kateri ima ljudstvo najvišjo oblast. Dosegli smo oba pglavitna cilja - postavitev temeljev lastne države in temeljev demokratičnega sistema. Kljub temu da nas čaka še marsikatera naloga, preden bo Slovenija tako pravna kot socialna, kulturno in duhovno bogata država, pa smo upravičeno ponosni na svojo državo in s samozavestjo vztrajamo na lastni, slovenski poti."*

Večer, ki so ga začeli s Prešernovo zdravljico, so nadaljevali z Beethovnov "Eroico" v izvedbi Simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije pod odličnim vodstvom dirigenta Marka Letonje. Edini slab priokus večera je bil v tem, da si je izbrana slovenska elita "privoščila" ploskanje med posameznimi stavki Eroice, kar pomeni, da ne obiskuje prav pogosto koncertov.

V Trziču je bil na isti dan LUMEN pod vodstvom dr. Silvestra Novaka organiziral v Vili Bistrica Božični koncert, kjer sta gosta večera sopranistka Elena Jaskunova in basist Vladimir Miller iz St. Petersburga pela božične pesmi raznih evropskih narodov.

V petek, 27. decembra 1996 pa je v Osnovni šoli Bistrica potekal Novoletni koncert Pihalnega orkestra, kjer je predsednik Občinskega sveta Tržič podelil tudi plakete mesta Tržič za leto 1996 (dr. Silvester Novak za kulturno delo / Namiznoteniški klub Križe za športne dosežke / Jernej in Matej Kosmač za prepletanje obrtne

in etnološke-kulturne dediščine). Mira Kramarič, predsednica ZKO Tržič je podelila Kurnikova priznanja (plakete in značke) za leto 1996. Med dobitniki nagrad je bil tudi g. Mirko Majer, katerega široko paleto delovanja predstavljamo z njegovo upodobitvijo vodnega kolesa iz mape Stavbne dediščine plavžarstva in fužinarstva ob Tržiški Bistrici in Mošeniku:

Podeljena so bila tudi priznanja Rdečega Križa, ki jih je podelil predsednik RK v Tržiču g. Tone Kramarič.

Sicer pa je koncert Pihalnega orkestra Tržič izzvenel v svečanem vzdušju, saj je bil ob koncu obiskan tudi s strani Božička oz. Dedka Mraza, ki je po svojem nagovoru nagrajencem tudi nazdravil in jih povabil, da tudi sami poskusijo šampanjec. Tako je ob dobrem koncertu (kvaliteten program, uigran pihalni orkester, dobri solisti) tudi družabna plat te podelitve izzvenela v zdravico Dnevu samostojnosti in v pozdrav prihajajočemu letu.

TURIZEM, NEKDAJ JE BIL V TRŽIČU ZAPOSTAVLJEN - DANES JE NUJNOST!

Pri srečevanju z naročniki Tržiških razgledov se soočajo sodelavci tega lista z najrazličnejšimi pobudami naročnikov in tudi drugih občanov. Tako doživljamo najrazličnejše pobude občanov in kritične pripombe.

TRŽIŠKA OBČINA je v preteklosti veljala za prednostno industrijsko. Obrtništvo se je pritoževalo nad zategovanjem s strani občinskih organov, da je prezrto in da so v drugih občinah imeli večje razumevanje do obrtništva. Do razmišljanj o turizmu pa je od časa do časa tudi prihajalo, nekateri so sicer koristili celo kakšne privilegije, ki jih je občina nudila turizmu. Učinkovitosti pa skratka ni bilo. Močna zavora je bila celo splošna miselnost, da je edino industrija primerna v Tržiču kot nosilka razvoja in bodočnosti.

Sedaj pa, ko naenkrat spoznavamo, da je tudi industrija v Tržiču zelo nazadovala in je v razmerah velike konkurenčnosti zelo opešala in se zato predvsem večja industrijska podjetja zelo borijo za obstoj prihaja tudi do drugačnih razmišljanj. V tako spremenjenih

razmerah in kritičnih časih za prebivalstvo tržiške občine, iščejo ljudje novih možnosti in nove možnosti tudi v turizmu. Tako posamezni turistično bolj razgledani ljudje ugotavljajo, da morata biti tudi Turistično društvo in pa občina učinkovitejša. Turističnemu društvu nekateri očitajo celo nelegitimnost v tem smislu, da v njem ne prevladujejo ljudje iz stroke ali turizma. Najbolje bi seveda bilo, če bi v njem prevladovali zainteresirani ljudje, ki jim turizem ni le hobi, ampak profesionalna dejavnost in nujnost. No, teh ljudi je zaenkrat res malo, jim je pa mogoče dati priložnost za sodelovanje in omogočiti njihovo vzgojo in razvoj. Občini pa gre lahko očitek, da največkrat komaj ve za poteze turističnega društva, da je močno zagledana sama vase in da prevladuje stanje nedobrega sodelovanja s turističnim društvom in turistično dejavnostjo nasploh.

TURIZEM SO LJUDJE ali občani. Turist se dobro zapomni s kakšnimi ljudmi je imel opravka. Je dobil primerne usluge, so bili ljudje ustrežljivi, prijazni, je turist dobival zanesljive informacije, pomoč pri nezgodah in nepredvidljivih situacijah in ali je bila v kraju dovolj razvita celotna turistična infrastruktura. Nekoč je vladalo skoraj uradno mnenje: turistu ne bomo sluge, imamo ponos in podobna gesla.

V turističnih krajih so že zdavnaj uveljavili pojmovanje, da je turist KRALJ, je tisti, kateremu moramo nuditi vse oz. čimveč. Ljudje so tisti, ki s svojim pravilnim odnosom do turista dajejo kraju potrditev in sloves razvitosti in primernosti kraja za turizem. Zato morajo biti sposobni dobre organizacije, ki bi tudi povezovala. Povezani morajo biti predvsem tisti, ki se s turizmom ukvarjajo, pa tudi ljudje, ki delajo v imenu pogosto neživljensko opredeljenih uradnih organov. Velika nevarnost pri teh je, da se zaprejo vase, se zbirokratizirajo in turizmu tako bolj škodijo kot koristijo.

NUJNE OPREDELITVE V TURIZMU. V turizmu je sicer treba razlikovati oba sistema - večji, v starem sistemu imenovan turistično gospodarstvo, ki ga predstavljajo enote z večjimi kapacitetami in pa manjši, ki ga zasledimo pri turizmu na kmetiji, pri oddajanju sob,... Oba morata imeti svoje mesto in vlogo, razlikovati pa se morata zlasti v davčni in statusni vlogi, kajti manjše enote je potrebno spodbujati, saj le tako nastanejo večje.

DROBNE OPAZKE. In še nekaj opazk z našega področja. Eno od teh je vprašanje, če je bila zamisel z bencinsko črpalko v čimvečji bližini meje primerna. Misel "za" je temeljila na predvidoma kratkotrajni dobičkonosni možnosti ali takozvanem "BENCINSKEM TURIZMU". Avtor ali avtorji te zamisli so računali, naj bi največji dobiček imeli sami, na svoji parceli. Bencinski turizem je Tržiču podan že z obiskom benzinske črpalke v Bistrici, obiskom trgovin, koriščenjem raznih storitev, med njimi najbolj gostinskih na širšem teritoriju. Če pa bi bila bencinska črpalka v Podljubelju, bi se večina turistov zadovoljila zgolj z natočitvijo bencina in delno še storitev v neposredni bližini ali lokalno. Ob priliki kratkotrajnega zaprtja ljubeljskega predora so prizadeti predstavili županu zelo visok znesek izgube dohodka, ki ga je v povračilo zahteval od države in ga bo sedaj mogoče izterjal, ko je še poslanec.

V primeru črpalke v Podljubelju pa bi prizadeti lahko upravičeno zahtevali od župana še povračilo zaradi izpada dohodka, kar bi lahko povzročilo velika nesoglasja. Res pa je, da svobodna konkurenca je potrebna, torej se mora vsak potruditi za čimvečji prihodek.

TURISTIČNE NEJASNOSTI IZ DOVŽANOVE SOTESKE. Poteze namembnosti za turizem se v Dovžanovi soteski le počasi premikajo. Nejasno ostaja - v kakšno vrsto turizma se bo razvila ta zanimiva okolica, se bo uveljavil tudi komercialni turizem? Tod bi bilo treba turista zaposliti več časa, kar nudijo tudi sedanje naravne možnosti. Zato bo treba vključiti dodatne vire kvalitetne turistične ponudbe. Sedaj te sploh ni in nekateri turisti si krajšajo čas z razbijanjem in jemanjem kamenja in v njem iščejo sledove školjk o čemer govorijo geološki viri.

TRGOVINE. Med drobne opazke je šteti še kakšne poteze, ki turizmu bolj škodijo kot koristijo. Ena takšnih je bila opažena na vratih trgovine v Bistrici. Tam je z velikimi črkami pisalo, da zaračunavajo pri plačilu v tuji valuti 3% več. Turist postane ob tako predstavljenih informacijah vznemirjen in nezadovoljen. Namesto da bi se zgedovali pri drugih trgovcih in predstavili možnost plačila s tujo valuto kot prednost, poudarjajo negativno stran za kupce - to je provizijo, ki je za kupce tako in drugače razumljiva. S takimi napisi usmerijo kupca le v mračne misli, da začne razmišljati, če ga tu le preveč ne mislijo izkoristiti.

LJUDJE POTUJEJO, SO TURISTI, PA MARSIKAJ VIDIJO. So ljudje, ki potujejo po raznih krajih, pa se zaradi poslovnih obveznosti ali drugih nuj ne zanimajo za turistične podrobnosti in značilnosti. Nekateri pa zanimajo prav te. Seveda izbirajo za ogled prav kraje, kjer se da kaj zanimivega videti in koristiti, če drugače ne za primerjave. Tako so opazili celo v naši sosesčini, v primerljivih krajih, zanimive turistične posebnosti, ki se obnesejo. Nekateri gredo celo na tuje in tam opazujejo. Taki kraji v Alpah, v centrih kot za primer Salzburg dajejo možnosti, da se opazijo razlike v pripravi sejmov. V primeru predbožičnega sejma v Tržiču na žalost opazimo le ponudbo razobešenih srajc in drugega večinoma nekurantnega blaga - v Salzburgu, pa tudi v bližnjem Celovcu, pa je z vsem okusom prirejen sejem, kamor radi pridejo domačini in tujci v pristno božično vzdušje. Takšni posebni sejmi so resda manj dobičkonosni, so pa toliko bolj turistično praznični ter začinjeni s praznično kulturno izvirnostjo. Lahko da so imeli organizatorji dober namen ustvariti takšen sejem, pa jim necvetoča situacija v Tržiču, pa mogoče še kakšen drug vzrok ne stoji najbolj ob strani.

ŠUŠTARSKI SEJEM V TRŽIČU IN TURIZEM. Šuštarški sejem v Tržiču je prireditelj, ki zelo zaposli tržiško Turistično društvo. Lahko le rečemo, da se organizator zelo potruji, da izpelje to tradicionalno prireditev, ki je še vedno najpomembnejša turistična prireditev v Tržiču. Toda kdo ima od tega večjo korist, večina občanov ne ve, mogoče dobro niti organizator. Prodajalci pridejo večinoma od drugod, domačih je premalo. Ta dan so sicer zaposlene vse turistične kapacitete. Ko ta dan mine, nastane praznina. Turizem pa je panoga, ki želi enakomernejše dogodke skozi vse leto.

PODLJUBELJSKI DOLINI Z NAŠE IN AVSTRIJSKE STRANI. Sedaj, ko postajajo meje vse bolj odprte, nastaja nujnost tudi za Tržič, da se obe dolini medsebojno tudi turistično bolj povezujeta in vsklajujeta. Pohvalen je sicer dosežek, da se je na meddržavni ravni Slovenija-Avstrija odprl turistični mejni prehod na starem ljubelskem prehodu. Vendar pa je to le formalna možnost oz. pogoj, ki mu mora slediti večje delovanje vseh tistih, ki se s turizmom organizacijsko ukvarjajo.

NEKAJ VZPODBUDNIH IZ PODLJUBELJA. Iz Podljubelja je bilo slišati že pred leti nekaj potez iz krogov nekaterih domačinov, da so samostojno priredili razstave in razne druge turistične akcije. Vidi se, da je tod krog z nekaj turističnimi zanesenjaki prebujen. Čuti pa se, da nimajo vedno zadostne družbene podpore ali pa, da nekateri predvsem večji turistični obrati nimajo vedno za to posluh in se izogibajo sodelovanja. Ob teh akcijah pa je ugotovljeno, da posluha ni imela tudi davčna uprava, ki se je v to vmešavala bolj zatiralsko kot vzpodbudno.

Tako, s tem, ko je bila predstavljena misel - turizem so, smo, ljudje in je bilo nakazanih nekaj misli o turizmu slišanih od ljudi in namenjenih za ljudi in predstavnike ljudi na oblasti. Prav bi bilo, da bi prav slednji dali v glasilo Tržiški razgledi kakšen prispevek. Več ljudi več! Naši predstavniki naj bi ne razkladali predvsem pred volitvami predvolilne obljube tudi s področja turizma. Prav je, da jih konkretnije predstavijo in če so zamisli uresničljive in praktično koristne, bodo ljudi pritegnile. Same predvolilne obljube pogosto spoznamo kasneje, vse preveč, kot fraze.

F.P.

BISTRICA PRI TRŽIČU - DRUGA V SLOVENIJI

V projektu Turistične zveze Slovenije **MOJA DEŽELA - LEPA, UREJENA IN ČISTA** za leto 1996 je potekalo tekmovanje med posameznimi kraji in panogami. V projektu ne gre samo za lepši izgled krajev, temveč za kakovost življenja in bivanja krajanov in turistov. Pomembno je tudi ohranjanje naravnih bogastev kakor tudi vseh kulturnih in ostalih objektov naših prednikov. Ocenjevanje je potekalo v različnih komisijah od občinskih, regijskih do republiških.

Rezultati ocenjevanja in podelitev priznanj v Gorenjski turistični zvezi so bili podani na srečanju Gorenjskih turističnih delavcev na Bledu in so naslednji:

Srednja in manjša mesta - prvo mesto Tržič

Kraji s prehodnim turizmom - drugo mesto Podljubelj

Izletniški kraji - tretje mesto Jelendol

Hribovski kraji - drugo mesto Lom

Drugi kraji - prvo mesto Bistrica pri Tržiču

Osnovne šole - prvo mesto Osnovna šola Bistrica

Tabli za najlepši kraj sta postavljeni v podvozu Deteljice v Bistrici pri Tržiču. Priznanja za najlepše kraje v Sloveniji so bila podeljena v Slovenskih konjicah. V kategoriji drugi kraji, kjer je sodelovalo več kot 2000 krajev, je zasedla Bistrica pri Tržiču drugo mesto. Priznanje je razstavljeno v trgovini Peko v Bistrici pri Tržiču. V kategoriji novejših policijskih postaj je tržiška postaja zasedla drugo mesto v Sloveniji.

S tem se celotna občina Tržič tudi po tej plati prebujata iz anonimnosti in si povečuje možnosti za boljši in donosnejši dohodek iz turizma, ki postaja v svetu najmočnejša veja gospodarstva.

PREDSEDNIK TD TRŽIČ, G. LADO SREČNIK S PRIZNANJEM ZA NAJLEPŠE UREJEN KRAJ V KATEGORIJI »OSTALI KRAJI« NA GORENJSKEM V LETU 1996

Poskrbimo, da bo Tržič, mesto med gorami in vodami, še bolj prijazno, da bodo reke in potoki še bolj vabljivi, da bo naše okolje čisto, da bo cvetje krasilo naše hiše in vrtove, da se ohrani kulturna dediščina, arhitektura in zgodovina. Tržič je lep. Potrudimo se da bo še lepši, gostoljubnejši in vabljiv. Vsak kraj ima pravico do turizma in zakaj je ne bi izkoristili, da bi zaslužili in bolje živeli. Turizem je naša razvojna priložnost. Toda, ne pozabimo, "NARAVA NAM VRAČA NAŠO PRIJAZNOST".

PREDSEDNIK TD TRŽIČ
LADO SREČNIK, ORG. DELA

DIVJAD V ZIMSKEM ČASU

Na področju Jelendola nad Tržičem sta v okviru lovsko gojitvenega podjetja Kozorog Kamnik dva lovska revirja in sicer je eden imenovan Košuta in drugi Jelendol. V bistvu ju loči rečica Bistrica. Lovska revirja sta predvsem pomembna in znana po jelenjadi. Tudi število gamsov se je povečalo po letih, ko so kar nekaj let močno podlegali garjam. Tu in tam se še najde kak primerok okužbe, v splošnem pa se je stanje močno popravilo. Garje, ki so zdesetkale gamse in v Podljubelju še bolj kozoroge, so bile k nam prinešene iz severnejših predelov Alp in kot nekdanj kuga pri ljudeh redčile število gamsov in kozorogov. Učinkovitega zdravlila za to bolezen ni bilo tudi zato, ker se divjad težje zdravi kot pa udomačena živina. Poleg Jelenjadi in gamsov imata revirja še srnjad, pomemben je še divji petelin in to ruševca in pa veliki divji petelin. Divjih zveri, ki so še v nekaterih predelih Slovenije, jih tu zaenkrat ni. Od velikih ujed pa se pojavlja tudi planinski orel.

Revirja imata izrazite pogoje za jelenjad in gamse. Jelenjad pa morajo močno umetno vzdrževati. Pozimi bi brez krmljenja ne šlo. Brez tega bi nastala večja škoda v gozdovih. Za krmo porabijo kar znatne količine sena, koruze, jabolčnih tropin in nekaj kostaža.

Revirja morata imeti svojo ekonomsko osnovo. Ta pa je lovski turizem in od izkupička krijejo potem stroške vzdrževanja in dela. Poleti so lovci na terenu, kjer obnavljajo lovske poti, krmišča, preže, pripravljajo seno, jeseni se ukvarjajo z lovci - turisti, pozimi in še spomladi pa imajo tudi dovolj opravka s krmljenjem. Tako so zaposleni preko celega leta.

V revirjih Jelendola je srnjad manj pomembna. Zaradi večinoma hudih zim in visokega snega se težko preživi. Zato je stalež srnjadi močno odvisen od hudih in manj hudih zim.

In kaj je za divjad v gozdovih pomembno in na kaj so lovci pozorni, pa dostikrat brez moči. Divjad rabi za svoj obstoj in razvoj mir. Če se navadi na hrup in preveč tudi na ljudi, divjad ni več zmožna prenašati tegob neljubih letnih časov na prostem. V sedanjih razmerah, ko naenkrat, ob nekdanj tako varovani meji, ni več ovir za obiskovalce, ne samo planin, ampak tudi gozdov, so ti ob sobotah in nedeljah pogosto prenapolnjeni. Divjad postane preplašena. Zato se tudi seli na Koroško stran. Da bi nudili tudi divjadi življenske pogoje, naj ji nudimo ljudje vsaj čimveč pozornega miru.

Za upravitelja obeh lovskih revirjev na področju Jelendola sta danes brata Primožič in to Zdenko in pa Lojze. Oba sta podedovala lovsko žilico po očetu, ki je bil tudi lovec. Sta takorekoč zapisana poklicu z vsem srcem. Čeprav je poklic lovca lep, pa je kljub temu zahteven in poln odrekanj. Pri njunem poklicnem delu jima želimo še vnaprej uspešno delo.

URADNE URE UPRAVNE ENOTE TRŽIČ

Upravna enota Tržič, Trg svobode 18,
posluje:

- v ponedeljek in torek od 8.00 do 14.30 ure,
- v sredo od 8.00 do 16.30 ure in
- v četrtek in petek od 8.00 do 13.30 ure.

Obenem želimo vsem tržičanom srečno, zdravo
in uspešno novo leto 1997.

ALENKA MARŠIČ BEDINA, DIPL. IUR.
NAČELNICA UPRAVNE ENOTE TRŽIČ

UTRIP ŽIVLJENJA V TRŽIŠKIH VRTCIH PRED PRAZNIKI

V tržiških vrtcih so se v dneh pred Božičem in Novim letom še posebej trudili, da bi bilo otrokom čim lepše. Priprave na praznovanja so tekle že od začetka decembra. Z okrasitvijo prostorov (pri tem so ponekod pomagali tudi starši), je dobival tudi vsak dan v vrtcih drugačno podobo. Življenje v vrtcih so popestrili z različnimi prireditvami: obiskom mladih glasbenikov v Glasbeni šoli, Kaličopke v konodvorani, obiskom Mojce Pokraculje in Grajskega norčka Ferdinandanda, ki je pripeljal s seboj Dedka Mraza. Otrokom je prinesel darila, ki so jih zanje izdelale pomočnice vzgojiteljic.

Otroci, ki doma skupaj s starši pripravljajo pred Božičem jaslice, si to želijo tudi v vrtcu. V več skupinah so zato vzgojiteljice skupaj z otroci oblikovale in ustvarjale jaslice iz gline, modelirane mase, plastelina...

Ob izteku leta so nam iz vrta poslali vizitko, lep izdelek otrok. Zahvaljujemo se vsem vzgojiteljicam in sodelavkam, še zlasti pa ravnateljivi Erni Anderle, ter jim želimo srečno novo leto.

Izvršni odbor Društva invalidov Tržič želi svojim članom in občanom Tržiča veliko zadovoljstva, sreče, prijateljstva in pa dobrega zdravja v letu 1997.

ZA OTROKE

V prazničnem decembru je bilo za otroke pripravljenih kar nekaj prireditev kot npr. miklavževanje (uspelo miklavževanje so pripravili v Križah, Lomu in Tržiču), obiski Božička in Dedka mraza, urice pravljic v oddelku knjižnice, organiziran je bil ogled mladinskega muzikla Vonj poljskega zajca za učence osnovnih šol, novoletno darilo tržiškimi otrokom pa je bil Kaličopkov koncert 23. decembra v dvorani Kina.

KOLOVRAT POLK IN VALČKOV

V priredbi Radia Tržič je bila v dvorani tržiškega kina 13. decembra 1997 zanimiva prireditev Na kolovratu polk in valčkov, kjer so nastopili razni narodnozabavni ansambli.

UTRINKI V KNJIŽNICI

Dr. Jože Urbanija je v torek, 17. decembra v okviru vse bolj bogatega programa predstavitev knjig predstavil svoje Utrinke. "Tista prava Beseda pa je že zdavnja bila izrečena, prišla je k nam in med nami prebiva..." je zapisal avtor. vzdušje so dopolnile učenke tržiške glasbene šole Andreja Golmajer, Eva Maršič in Petra Studen iz razreda akademske glasbenice Andreje Praprotnik.

30-LET BRATOV ZUPAN

Bratje Zupan so prijetno praznovali svojo 30-letnico v tržiški kinodvorani 20. decembra 1996.

KONCERT "BRILLY S" RAVE

V četrtek, 26. decembra 1996 od 14. ure dalje je bila v hali Živila Naklo - trgovski center BPT prednovoletna kulturna prireditev za mlade z Dedkom mrazom in koncert "Brilly s" rave. Organizator je bilo Turistično društvo Tržič, dovoljenje pa je morala dati tudi Občina Tržič. Koncert je bil dokaj miren, le dve sosedni nista mogli dovolj mirno spat, zato sta zbudili kar nekaj odgovornih.

RAZSTAVE V DECEMBRU

Za praznike si lahko ogledate tudi razstavo modelov starih ladij Andreja Perka v Domu Petra Uzarja, ki jo je organiziral Zavod za kulturo in izobraževanje Tržič. V Primožkovi kašči pa je razstava Janeza in Mateja Kosmača Svetloba in znanje.

POP-TV V TRŽIČU

Po dolgem času in prizadevanju številnih posameznikov je v Tržiču dosegljiv nov program POP TV. Informativni program tega programa je kvalitetno na ravni nacionalne televizije, za otroke in mladino pa je program privlačen zlasti zaradi številnih ameriških nadaljevanj, saj so lastniki programa tudi Američani.

SKD TRŽIČ želi vsem svojim članom in simpatizerjem, bralcem Tržiških razgledov ter vsem občanom in občankam Tržiča
srečno, zdravo in uspešno
novo leto 1997

Hkrati se volilkam in volilecem še enkrat zahvaljuje za izkazano zaupanje na novemberskih volitvah.

Predsednik MKD Stanislav Meglič	Predsednica SZZ Marija Lavtar	Predsednik Kluba seniorjev Franc Klofutar	Predsednik OO SKD dr. Janez Poklukar
------------------------------------	----------------------------------	---	--

IZDAJANJE TRŽIŠKIH RAZGLEDOV

V prihajajočem letu 1997 bodo na podlagi sklepa OO SKD izhajali Tržiški razgledi na vsake tri mesece, vendar v širšem obsegu. Vsem naročnikom in bralcem našega časopisa želimo še veliko veselja ob prebiranju Tržiških razgledov, zahvaljujemo se raznašalcem ter piscem člankov ter se priporočamo tudi za vnaprej. Srečno in zdravo 1997 Vam želijo člani uredništva.

TRŽIŠKI RAZGLEDI

TRŽIŠKE RAZGLEDE IZDAJA OO SKD TRŽIČ. ČASOPIS JE VPISAN V EVIDENCO JAVNIH GLASIL, KI JO VODI URAD VLADE ZA INFORMIRANJE POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 1174. UREJA UREDNIŠKI ODBOR. GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: JANA PRIMOŽIČ
NASLOV UREDNIŠTVA: UREDNIŠTVO TRŽIŠKIH RAZGLEDOV, P. P. 141, 4290 TRŽIČ. TELEFON UREDNIŠTVA: 064/53 016. CENA POSAMEZNE ŠTEVILKE 40,00 SIT.
RAČUNALNIŠKI PRELOM: ASTRUM D.O.O., TRŽIČ • TISK: TISKARSTVO UZAR, TRŽIČ. NAKLADA 1.500 IZVODOV.